



## 28:15-19 Shemuel's message (continued)

### 1. Abarbanel to Shemuel II 21:1

והנה מתו גם כן רבים מישראל עם שאול במלחמה, לפי שהמה גם כן היו בני מות אחרי אשר לא מיחו בידי שאול מהרוג את הכהנים כמו שמיחו בידו מהרוג את יהונתן...

ואמנם למה נענשו הבנים בעון אביהם המרצח? כבר התעוררו חז"ל לזה (יבמות פ"ח ע"ט ע"א), "וא"ר יוחנן מוטב שתעקר אות אחת בתורה ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא."

וכפי הפשט והסברה הישרה נשיב לזה שמה שאמרה תורה (דברים כ"ד ט"ז) "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות," היא אזהרה לבית דין במשפט האנושי שלא יעשו כן ולא יובן זה על המשפט האלקי, כי הוא פוקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים, ואם כן דינא זוטרא ודינא רבא איכא בינייהו.

ואם תשאל למה לא היו בענין הזה שוים הדין האלקי עם המשפט האנושי אשר צוה לעשותו? אני אשיבך מלין שהאלוק ית' גזר שיענשו בדינו הבנים על האבות להיותם חלק מהאב עצם מעצמיו ובשר מבשרו, וכיון שהיה העונש למוד ומוסר לבני האדם ששישמעו וייראו ולא יזידון לעשות עוד, היה מהראוי שגם אחרי מות החוטא (איוב ה:ד) "ירחקו בניו מישע," יענשו בחטאו וידכאו בשער ואין מציל, כי הוא עונש גדול יגיע אצל אבות המתים ונפשיהם עליהם תאבל, כי בלי ספק עונש הבנים הצלחתם וצערם מגיע לאבות גם אחרי מותם, וכמו שבאו על זה פסוקים רבים בתורה מורים עליו.

והראוי שנאמין שהבן הצדיק לא יענש בעון האב חלילה לקל מרשע, ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה ובריה, אבל להיותו ית' בוחן לבות חוקר כליות בראותו בני הרשעים שהם גם כן דור סורר ומורה דור לא טהור בעיניו, וכשאוחזין מעשה אבותיהם בידיהם יענישם בחטא אבותיהם, כי בזה נתחברו שני הענינים, ר"ל הענישם על חטאת אבותיהם ולכלות הקוצים מן הכרם ויתמו רשעים מן הארץ. ולהיות הבחינה הזאת מסורה לקל ית' כי הוא יודע תעלומות לב, לכן היה זה מיוחד בדינא רבה לפני כסא כבודו שהוא יעניש הבנים על עון אבותם כשהיו לפניו גם הם רעים וחטאים, או יהיו בטבעם מוכנים וראויים לחטא...

Many Jews also died with Shaul in the war, because they also deserved to die, for not protesting against Shaul's murder of the kohanim as they protested against killing Yehonatan...

But why were the sons killed for the sin of their murderous father? Our Sages have already addressed this, "And Rabbi Yochanan said: Better for a single letter of the Torah to be uprooted, rather than have the Name of Heaven desecrated in public."

According to the simple explanation and straight logic, we could answer this by saying that when the Torah said, "Fathers shall not be executed for sons, and sons shall not be executed for fathers," that was a warning to a rabbinical court, in human jurisprudence, not to do this. It cannot be understood to apply to Divine jurisprudence, for He accounts the sin of fathers upon children and upon grandchildren, to the third and fourth generation. If so, the difference is between "little justice" and "great justice".

And if you will ask: Why are Divine law and the human jurisprudence He commanded not the same? I will respond that Gd decreed that in His law sons be punished for fathers because they are part of the father, bone of his bones and flesh of his flesh. And since punishment provides ethical instruction for people, for they will hear and fear and not dare to do it again, it makes sense that even after the sinner dies, "children will be distant from salvation," they shall be punished for his sin and crushed in the gate with none to save them, for this is a great punishment that will reach the deceased fathers, and their souls will grieve for them, for without a doubt the pleasure and success of children, and their pain, reaches the fathers after their deaths, as is taught in many biblical verses.

It is appropriate to believe that a righteous son would not be punished for his father's guilt; it would be a desecration for Gd to perform injustice, and Gd does not cheat anyone of their reward. But because Gd examines hearts and investigates innards, when He sees that the sons of the wicked are also a rebellious generation, a generation that is not pure in His eyes, and they hold to the deeds of their ancestors, He punishes them for the sins of their ancestors. The two matters join, meaning, punishing them for their fathers' sins and eliminating thorns from the vineyard and the wicked will disappear from the earth. And because this examination is only conducted by Gd, for He knows the hidden heart, therefore, it is only for the great justice before His throne to punish sons for the sin of their fathers when they are also wicked and sinful before Him, or by nature they are set to sin...

### 2. Talmud, Sanhedrin 27b

ובנים בעון אבות לא? והכתיב "פוקד עון אבות על בנים!" התם כשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן.

But how could you really say children will not die for their parents' sins? It is written, 'He remembers the sins of the parents on their children!' That is where they hold on to their parents' sins.

### 3. What happened here?

Real	Gemara/Midrash, Radak, Sefer halkkarim
Fake	Rav Shemuel ben Chofni Gaon (cited in Radak)
Hashem made it work here	Rav Saadia Gaon and Rav Hai Gaon (cited in Radak)
Shaul's prophecy	Ralbag
Sheidim	Abarbanel
The Hylic Intellect	Malbim

### 4. Talmud, Shabbat 152b-153a

אמר ליה ההוא מינא לרבי אבהו: אמריתו נשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד, אובא טמא אסקיה לשמואל בנגידא? אמר ליה: התם בתוך שנים עשר חדש הוה, דתניא "כל שנים עשר חדש גופו קיים ונשמתו עולה ויורדת, לאחר שנים עשר חדש הגוף בטל ונשמתו עולה ושוב אינה יורדת:"  
A *min* said to Rabbi Avahu: You say that the souls of the righteous are stored beneath the Divine throne. How did that *tamei ov* summon Shemuel? He replied: That was within the twelve months, as it is taught, "All twelve months, his body remains and his soul ascends and descends. After twelve months the body is gone, and the soul ascends and never descends again."

### 5. Radak to Shemuel I 28:24

וראינו מחלוקת בין הגאונים בדבר הזה. וכלם נשתו כי מעשה האוב הבל ותוהו ודברי כזב והתול, אבל יש מהם אומרים כי לא דבר שמואל עם שאול וחס ושלום לא עלה שמואל מקברו ולא דבר, אבל האשה עשתה הכל ברמאות כי מיד הכירה כי שאול הוא... ודרך בעלת אוב להביא בן אדם שמדבר מתוך מחבואו בלשון נמוך, וכאשר בא שאול לדרוש מאתה וראתה אותו נבהל וידעה כי למחר יהיה יוצא למלחמה וכל ישראל היו בפחד גדול וידעה מה שעשה שאול שהרג כהני ד', שמה בפי המגיד הדברים הנאמרים בפרשה... ומה שאמר "מחר אתה ובניך עמי" מדרך סברא אמר זה. זהו פל' רב שמואל בן חפני הגאון ז"ל. ואמר "אף על פי ששמעות דברי החכמים ז"ל בגמרא כי אמת היה שהחיתה האשה את שמואל לא יקובלו הדברים במקום שיש מכחישים להם מן השכל..."

איך היה נעלם משאול שהיה חכם ומלך אשר היו עמו כמה חכמים גדולים אם ענין אוב נעשה על ידי אדם מדבר מתוך מחבואו? ומי יאמר שיטעה הוא בזה? ואין זה הדעת מקבלו.

And we have seen a debate among the Gaonim in this matter. All of them agree that the deeds of an *ov* are *hevel* and emptiness and ridicule. But some of them say that Shemuel did not speak with Shaul, and Gd forbid, Shemuel never ascended from his grave and did not speak. But the woman did all of it with trickery, for she immediately realized that he was Shaul... And the way of the *ov* is to bring someone to speak from a secret place in a low voice. When Shaul came to ask of her, and she saw that he was upset, and she knew that the next day he would go to war, and all Israel was in a great panic, and she knew what Shaul had done in killing the kohanim of Gd, she put the words stated in the section in the mouth of the speaker... And when he said, "Tomorrow you and your sons will be with me," that was from logic. This is the explanation of Rav Shemuel ben Choni Gaon z"l. And he said, "Even though the implication of the Sages' words in the Talmud is that the woman truly resurrected Shemuel, those words could not be accepted when logic contradicts them."...

How could Shaul, a sage and king, who had with him great sages, not realize it if the *ov*'s deeds were performed by a man speaking from a secret place? And who says he erred in this? The mind could not accept this.

### 6. Radak to Shemuel I 28:24

רב סעדיה ורב האיי הגאונים ז"ל אמרו אמת הוא כי רחוק הוא שתדע האשה העתידות וכן שתחיה היא את המת בחכמת האוב, אך הבורא יתברך החיה את שמואל כדי לספר לשאול את כל הקורות העתידות לבא עליו, והיא האשה אשר לא ידעה בכל אלה נבהלה כמו שנאמר "ותזעק בקול גדול..." ויש לתמוה לדברי הגאונים האלה: אם הקב"ה החיה את שמואל כדי לספר לשאול הקורות הבאות עליו, למה לא אמר לו על ידי חלומות או על ידי אורים או על ידי הנביאים אלא על ידי אשה בעלת אוב?

The Gaonim Rav Saadia and Rav Hai z"l said it is true that it is unlikely that the woman would know the future, and that she could resurrect the dead with the *ov*'s knowledge. But the Creator resurrected Shemuel so that he could tell Shaul all that was going to come upon him. The woman, who knew none of this, was shocked, as it says, "She cried out in a great voice."...

One should be surprised at these words of the Gaonim. If Gd resurrected Shemuel to tell Shaul what would come upon him, why didn't He tell him via dreams, the *urim v'tummim*, or the prophets, but via an *ov*?

## 7. Rabbi Yaakov Medan, Daniel: Galut v'Hitgalut, pg. 40

עם כל חשיבותו של נבוכדנאצר כשליט הנגלה של העולם, הוא אינו אלא שפל אנשים, שפרט לכמה רגעים שבהם שיבה את אלוקי השמים, עבד עבודה זרה, גילה עריות ושפך דמים כמעט ללא גבול. עם אדם כזה אין לקב"ה דיבור ישיר, גם לא דרך חלומות.

With all of Nevuchadnezzar's importance as the visible ruler of the world, he was only the lowest of people. Other than for a few moments when he praised the Gd of the Heavens, he worshipped idols, practiced immorality and spilled blood almost without limit. Gd will not have direct communication, even in dreams, with such a man.

## 8. Ralbag, Commentary to Shemuel I 28:8

ראוי שתדע כי ענין האוב הוא לעורר הדמיון כדי שיגיע לו מין ממיני הקסם ולזה לא ישמע קולו כי אם לשואל והוא ישמע קול נמוך מאד.

## 9. Ralbag, Commentary to Shemuel I 28:19

שואל היה לו כח מה נבואי, כאמרו "הגם שאול בנביאים". והנה עם התעוררות דמיונו מזה הפעל, ומה שהתאמת לו מדברי שמואל בחייו שנתבאר לו מהם שד' יתברך קרע הממלכה ממנו ונתנה לדוד כמו שאמר שאול לדוד ידעתי כי מלך תמלך וגו', ונתבאר לו בחוש היות ד' יתברך עם דוד והיותו סר ממנו, הגיעו מזאת הפעולה כל אלו הדברים הנזכרים פה, וקצתם היו נודעים לו קודם זה, וקצתם נודעו לו בזה המקום מצד כח מה נבואי, והוא אמרו "ויתן ד' גם את ישראל ביד פלשתים ומחר אתה ובניך עמי וגו'".

## 10. Don Isaac Abarbanel, Commentary to Shemuel I 28:11

ואחרי ההקדמות האלה אומר שהקסם אינו פועל לדעתי בנפש האיש השלם אחרי מותו, וחלילה שנפש שמואל הנביא הצרורה בצרור החיים את ד' תוכל הבעלת אוב להשיבה לעפריותה ולהסיר אותו מעדנה, וכל שכן על ידי כישוף וכח הטומאה, וגם כי אז תהיה זה תחיית המתים או בריאה והוייה חדשה ולא קסם. אבל היה הענין לבד התיחדות כח השד בגוף האיש המת לבד, ולהיות גוף שמואל (אחרי הפרד ממנו נפשו האלקית) דומה לגוף כל איש אחר, כמו שבא בהקדמה הראשונה, לא היה מהבטל שהבעלת אוב יעלה אותו, רוצה לומר שבחכמה תיחד כח השד אל גופו ותדביקו בו, כי זהו אמתת הקסם כמו שבא בהקדמה השלישית, ומאשר השד ידע העתידות ויגידם היה אפשר שעל ידי האוב יודעו העתידות, כמו שבא בהקדמה השנית...

And after these introductions, I say that sorcery does not, in my view, affect the soul of a complete person after his death. Gd forbid, that the soul of Shemuel the prophet, bound in the bond of life with Hashem, could be brought back to its dust and removed from its Eden by the *ov*, and certainly via *kishuf* and the force of *tumah*. Further, that would then be resurrection of the dead, or a new creation, and not sorcery. But this was only assignment of the force of a *sheid* to the body of a deceased person, and because Shemuel's body (after its godly soul separated from it) was like anyone else's body (see the first introduction), it would not be impossible for the *ov* to raise it, meaning to use wisdom to assign the force of a *sheid* to his body and make it adhere to it, for this is true sorcery (see the third introduction). And since a *sheid* knows the future and can tell it, the future could be known via the *ov* (as in the second introduction)...

## 11. Malbim to Shemuel I 28:12

הנשמה הנאצלת מלמעלה היא תסתלק תיכף במות האדם ותשוב אל האלקים אשר נתנה. אולם הנפש ההיולאנית המתהווה עם הגויה היא לא תסתלק עד כלות הגויה בקבר אחר י"ב חדש, כמ"ש (שבת קנב:) כל י"ב חדש היא עולה ויורדת, כי יש לה קשר עצמי עם הגויה. וכל עוד שלא נעשה בה מלאכת האלכימיה ע"י הצירוף והזיכוך שיבלה הגוף ויתפרדו חלקיו, עדיין היא למטה ויש כח להאוב למשול עליה, ויש לה כח להגיד עתידות ע"י פעולת הקסם...

The soul which is sent from above leaves immediately upon a person's death, returning to the Gd who gave it. But the hylic spirit which is born with the body does not leave until the body ceases in the grave, after twelve months, as per Shabbat 152b, "All twelve months it ascends and descends," for it has an inherent connection with the body. And as long as the alchemy has not happened, via the tempering and purification as the body deteriorates and its parts disintegrate, it is still below, and the *ov* has the power to control it. It has the power to speak the future, via sorcery...

## 28:20-25 The Aftermath

### 12. Rabbi Amnon Bazak, 'שואל בעין דור ב'

Shemuel I 28:22	Bereishit 18:3	The plea to come eat
Shemuel I 28:22	Bereishit 18:5	Eat bread and gain strength
Shemuel I 28:24	Bereishit 18:6	The fat calf
Shemuel I 28:24	Bereishit 18:6	Kneading and baking
Shemuel I 28:25	Bereishit 18:16	Get up and leave

דומה שבדרך זו מבטא המקרא את המורכבות שיש בפרשה. שואל אמנם מכרית את האובות והיידעונים, אך נוהג במשך שנות מלכותו, ובפרט בפרק זה, בדרך פסולה. בעלת האוב, לעומת זאת, ששואל ייעד אותה להכרתה, מתגלה כבעלת חסד, ההולכת במידותיו של אברהם אבינו. אין בכך כמובן משום לגיטימציה למעשי האוב, ויחד עם זאת, מצטיירת כאן תמונה מעט יותר מורכבת של הנפשות הפועלות.

### 13. Radak to Shemuel I 28:19

ולפי הפשט: אף על פי ששמואל אמר לו שימות, לא יתכן שהיה בורח ויניח עמו במלחמה. ועל כל פנים היה לו לירד במלחמה אם למות אם לחיים:

### 14. Talmud, Berachot 12b

כל העושה דבר עבירה ומתבייש בו, מוחלין לו על כל עונותיו... אורים ותומים לא קאמר משום דקטליה לנוב עיר הכהנים. ומנין דאחילו ליה מן שמיא? שנאמר "ומחר אתה ובניך עמי." ואמר רבי יוחנן "עמי במחיצתי."

### 15. Midrash, Vayikra Rabbah 26:7

כיון ששמע את דברי שמואל נתיירא שנאמר "וימהר שאול ויפול מלא קומתו ארצה ויירא מאד מדברי שמואל." אמר לו אבנר ועמשא "מה אמר לך שמואל?" אמר להם "אמר לי למחר את נחית לקרבא ונצח, ולא עוד אלא בניך מתמנין רברבין." נטל שלשה בניו ויצא למלחמה. אמר ריש לקיש: באותה שעה קרא הקב"ה למלאכי השרת ואמר להם, "באו וראו בריה שבראתי בעולמי! בנוהג שבעולם אדם הולך לבית המשתה אינו מוליך בניו עמו מפני מראית העין, וזה יוצא למלחמה ויודע שנהרג ונוטל בניו עמו ושמח על מדת הדין שפוגעת בו!"

א"ר יהושע דסכנין בשם ר' לוי מלמד שהראהו הקב"ה למשה דור דור ושופטיו, דור דור ומלכיו, דור דור וחכמיו, דור דור ומנהיגיו, דור דור ומשניו, דור דור ושוטריו, דור דור ופרנסיו, דור דור וחומסיו, דור דור וגזלניו, דור דור ונביאיו, והראהו שאול ובניו נופלים בחרב. אמר לפניו "מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקר בחרב?" אמר לו הקב"ה, "ולי אתה אומר? אמור אל הכהנים שהרג שהם מקטרגים אותו! שנאמר 'ויאמר ד' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן.'"